

Pet af voor de man met de hoed

nemer langs. Die schreef niet alleen de meterstand op, maar haalde de meter ook leeg. Ter controle telde hij het aantal munten, want verschillende mensen hadden er natuurlijk iets op gevonden om onder het gebruik van die dure munten uit te komen.

De dove en de blinde

In die tijd kwamen er veel mensen aan de deur: de melkboer, de bakker, de kolenboer, de visboer, de ijscoman, de scharensleep, de schillenboer en de lorrenboer. Luid bellend kondigden ze hun komst in de straat aan. De bakker had een hondenkar, waarbij de hond onder de kar meehiep om deze vooruit te trekken. Ook kwam er een karretje langs met huishoudelijke artikelen, zoals borstels, zeep en vaatdoekjes. Deze handkar werd voortgeduwd door een dove en een blinde. Mien vond dat zo zielig, dat ze altijd wel wat bij hen kocht, ook al kon ze dat (nog) niet gebruiken. De overige boodschappen werden bij de kruidenier gehaald. Eerst bij kruidenier Jansen in de Krayenhofflaan en later ook bij Reymer op het Nachtegaalplein. Tot dat De Gruyter zich vestigde op de hoek van de 2^e Oude Heselaan en de Koninginnelaan.

(HW)

Angelique Spaan en Marijke Spaan,
Spaanse verhalen Uirg, Boekenbent, Roosendaal,
2006; ISBN 908570104X. Prijs € 18,50

Te bestellen bij: Angelique Spaan,
tekst- en journalistieke producties
06-245 25 777 | info@angeliquespaan.nl

Nimweegs lied

Afgelopen december verscheen het boek *De merel zingt, Het Nimweegs lied door de eeuwen heen* van de hand van musicus Hubert Hendriks, uitgegeven door Selexyz/Dekker-vandeVegt. Bij het boek zijn twee cd's inbegrepen met Nimweegse liederen.

'Zes rijen hoge esdoorns en kastanjes omzomen een hoofdweg in het midden, en twee ventwegen aan weerszijde. Met een hol klop-klop rijdt een span zwarte boerenkrollen met harige manchetten aan de hoeven de ventweg op die voor de tuinen langs loopt. Ze trekken een wagen van Van Gend & Loos achter zich aan en houden halt voor een groot, breed huis met een torentje, erkers, balkonnen en terrassen, en een zware luifel boven de deur.'

Zo beschrijft Pauline van de Ven de intocht van de familie Dumont in Nijmegen in het begin van de jaren twintig van de vorige eeuw. De Dumonts zijn romanpersonages, maar ze zijn gebaseerd op mensen van vlees en bloed, de familie Bury, van wie de vader, Michel Bury, de stichter is van de NYMA, de Nijmeegse kunstzijdespinnerij (1928-1967). Pauline van de Ven kwam in het bezit van een koffer vol brieven en foto's uit de nalatenschap van haar schoonmoeder, mevrouw A.D.M. Vitanyi Bury, de enige dochter van Michel. Daaruit componeerde ze *De man met de hoed*, een roman en toch ook weer geen roman.

De personages zijn onmiskenbaar werkelijk en niet alleen omdat ze echt bestaan hebben. De beschreven ruimte en locaties, achtereenvolgens Maas-

Michel Bury (romanpersonage Damon) met zijn vrouw en vier kinderen (waaronder Lily) aan het strand in de jaren '20. Foto omslag boek.

tricht, Amsterdam en Nijmegen hebben een hoge mate van authenticiteit, al doet de auteur pogingen de lezer af en toe op een dwaalspoor te zetten. Zo wordt de St.Canisiuszingel Het Singel genoemd en woont Dumont op nr. 16, terwijl Bury op nr. 32 resideerde.

De lotgevallen van de Dumonts worden beschreven tegen de achtergrond van de Europese geschiedenis van de eerste helft van de 20^e eeuw. Zo zien we hoe Michel dingt naar de hand van zijn aanstaande, Hanni, terwijl op hetzelfde moment ver weg, in Serajevo, Franz Ferdinand dodelijk getroffen in de armen van zijn Sophie valt; zo wordt de NYMA gesticht letterlijk aan de vooravond van de grote Krach, de economische crisis als gevolg waarvan tal van ondernemingen op de fles gaan. Zo zijn we getuige van het huwelijk ('eersteklas') van dochter Lily, een paar dagen voordat Hitler en Stalin Polen binnenvallen.

En de Nijmeegse *couleur locale*? Het gevecht van Michel met de pastoor van de Maria Geboortekerk om het voorrecht op de eerste rij te mogen zitten. Tuartjes eten bij Germania. Een speurtocht naar een geestelijk verdwaalde zoon langs de oevers van de Waal. De portier aan de poort van de NYMA, lieftewerdig plein tegenover de Broerstraatkerk. Het uitzicht vanaf het Valkhof over de Betuwe. De geur van brandend hout, vermengd met de geuren van eiken- en beukenbossen rondom de stad. Krasende uilen, die 's avonds de andere stadsgeluiden overstemmen.

Maar bovenal lezen we over mensen, mensen die Maastrichts praten, Europees denken en de gevoelens hebben van de mensenkinderen van alle tijden, verliefd, ambitieus, zelfverzekerd, outgoocheld, bang, eigenwijs.

De roman leest als een trein, een vooroorlogse, wat in dit geval (en misschien wel in elk geval) een zeer positieve kwalificatie is.

Van het boek bestaat ook een hyperboekversie. Op www.demanmetdehoed.nl staat de tekst integraal, aangevuld met foto's, beeld- en geluidsfragmenten. De lezer wordt uitgenodigd daaraan een bijdrage te leveren.

In 2007 staat het vervolg op *De man met de hoed* te verschijnen: *Lily*.

(HW)

Pauline van de Ven, *De man met de hoed*.
Ad. Donker, Rotterdam, 2006, ISBN 9061005841.
Prijs € 24,50

De korte

De korte golf

Numaga

Dinsdag 17 april vindt de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats. Prof.dr. A. van de Sande verzorgt vanaf circa 20.00 uur een lezing over de Vrijmetselarij in Nijmegen. Nadere informatie over de plaats volgt nog.

Herdenking bombardement

Op 22 februari aanstaande vindt op twee plaatsen de jaarlijkse herdenking plaats. Om 11.00 uur zal worden herdacht bij monument De Schommel (achter het stadhuis). De plechtigheid op de Begraafplaats aan de Daalseweg begint om 13.15 uur. Aansluitend zal daar een rondwandeling zijn langs de graven van de slachtoffers. Er is gelegenheid tot het leggen van bloemen en kransen.

Museum Het Valkhof

De tentoonstelling over Herculaneum is nog te bezoeken tot en met 18 maart. In het Prentenkabinet van het museum is van 21 maart tot 12 augustus een tentoonstelling van Wilhelm Ivens. Het beeld dat wij nu nog hebben van Nijmegen rond 1890, vooral stadsgezichten maar ook andere foto's, danken wij aan fotograaf Wilhelm Ivens (de grootvader van cineast Joris).

Steenfabriek Rodruza

De historische kring Gente organiseert op 25 maart een excursie naar de Gendtse steenfabriek Rodruza (Zandberg). Henk Leensen, medewerker van de kring, verzorgt de rondleiding door de fabriek. Die is nu volledig automatisch, maar voor 1984 moest de werknemer nog veel doen met de hand. Aanvang is 14.00 uur bij de fabriek. Carpoolen is mogelijk, dan wordt u om 13.30 uur verwacht bij *Villa Ganita*.